

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Războiul și religia.

De Dr. Seb. Stanca.

II.

S'ar părea, că furia războiului de astăzi, care trece ca o volbură sălbatică și turbată peste hotare, va sugruma și drojdia credinții în Dumnezeu, va sdruncina din temelie sufletele masselor și va năruie în ruine întreg edificul religiei creștine. Dar nu. Războiul a făcut întotdeauna servicii bune religiei. Pe urmele războiului religia nu moare, ci învie din amonșirea ce o amenința înainte.

E adevărat, că puvoii de apă, ce purcede sălbatic din creștetul muntelui și crește din stâncă în stâncă, alergând tot mai turbat pe povârniș la vale, înecă tot, și florile plâpânde și spiniu potecilor, răpește cu sine și putregaiul și uscăturile dealurilor, dar și stejarii pădurilor și spumegând de mânie duce cu sine tot, și bun și rău; și astfel înecă și puvoii războiului în valurile sale pline de sânge tot, și ce e bun și ce e rău. Precum însă potopul lui Noe, Sodoma și Gomora, numai cu jertfe mari de foc și sânge, cari au pustiit și ce e bun și ce e rău, și-au putut ispăși păcatele: astfel și în războiul de astăzi, curățirea moravurilor din temelie cere jertfe uriașe de foc și sânge, în cari se mistue multe rele, dar și multe bune.

Dar furtuna, a cărei grindină sdrobește munca brațelor harnice trece, razele soarelui de primăvară spulberă negura norilor povarnici și din văzduhul tăriiilor albastre se cerne pe pământ pace largă și caldă, care naște viață tină și nouă. Astfel va trece și volbura patimilor astăzi deslănțuite și pe ruina atâtor lacrimi va naște o viață nouă, mai tină și mai curată, care va întoarce pe om iar pe calea către Dumnezeu. Pe suflete se va întrona iar duhul religiei, mai puternic și mai trainic, care va cerne pe pământ mai multă pace și mulțămire, iubire și dreptate.

Războiul va să zică va deschide un câmp mai larg iubirii către deaproapele. Să ne smulgem pe o clipă din mijlocul preocupărilor zilnice și să ne trimitem sufletele acolo departe pe câmpiile scaldate în sângele ostașilor.

Și ce vom vedea? În loc de vetre calde și pacinice — șanțuri înglodate în nămol, cântecele de veselie le cântă acolo șuerul gloanțelor păgâne, slujba bisericii o înlocuiesc acolo ropotul puștilor și trăsnetul tunurilor, iar frații noștri pândesc în glodul șanțurilor cu ochii încordați în depărtarea dușmană, cu mâna pe oțel, gata fiecare în orice clipă să fie lovit ori să lovească el pe cineva, pe care niciodată nu l-a văzut, care nu i-a făcut nici un rău, și al cărui păcat este, că e fiul altui soiu de oameni, ale cărui cugete nu se potrivesc cu ale noastre.

Ploaia cerne rece și mărunță, fulgii de zăpadă pornesc să năruie

văzduhul, crivățul tae rece și ascuțit și soldatul înfrigorat și incremenit în adăpostul gliilor își trimite sufletul departe la ai săi. Și ce vede? Casele gătite, mesele albe și curate și la fiecare un scaun sau două goale. Aici o soție își mângăie copilașii, colo o mamă nemângăiată își plânge fiul dus departe, dincolo jale și durere pentru un frate răzbit în depărtarea dușmană. Și nu este casă, care să nu tremure de grija celor duși la bătae.

Iată în ce chip sufletele celor de acasă se întănesc în continuu cu iubirii noștri duși la războiu. Incredinșarea aceasta sufletească, dorul reciproc învâpăiat de încordarea nervoasă tot mai îndelungată, grija unora și înfruntarea primejdiilor altora ard sufletele tuturor și văpaia aceasta mistue tot ce e rău, iar omul renaște în simțăminte cele nobile. Pentru că nu se poate, ca un om, care luni de zile a înfruntat clipă de clipă moartea, iar altul luni de zile a purtat în suflet fiorul temerii și al griii pentru viața iubitorilor săi, nu se poate, ca din ispășirea aceasta sufletească să nu iese amândoi mai buni!

Soartea comună, durerea, lacrimile și fiorul ce-l aruncă războiul asupra tuturor deopotrivă apropie pe om de om, șterge amărăciunile, supărările și dușmăniile, scurmă în adâncul sufletelor și scoate la suprafață mai multe porniri de iubire față de deaproapele.

Războiul cimentează apoi iubirea și credința în Dumnezeu. În războiu primejdia de moarte te pândește la tot pasul. Dușman îți este tot ce-ți vine în cale. Dușman îți e soarele, când își varsă lumina peste armele tale, căci sclipirea razelor lui te tradează dușmanului, dușmană îți e luna, care răsare pe furiș de după nori și descoperă dușmanului culcușurile tale, dușmană îți e pădurea, unde după fiecare arbore stă la pândă glonțul ucigaș, dușmană îți e câmpia înflorită, căci nu-ți îmbie nici un adăpost, dușmană îți e dealurile, stâncile, păraele, râurile, dușmană îți e tot, pentru că moartea te pândește în mii de chipuri de pretutindenea.

Iar bietul soldat, când vede că toate făpturile pământului îi caută pierzarea, nu are altă scăpare decât pe Dumnezeu. De credința în Dumnezeu se leagă cu toată iubirea sufletului său și credința aceasta îi dă putere, ca să birue toate primejdiile și toată urgia războiului.

De altă parte mamele și soțiile, cari n'au putut opri pe iubii lor să nu plece la oaste, cu toate că bine au știut, că pleacă în calea din care pot să nu se mai întoarcă, în conștiința neputinții lor de a schimba rostul vremilor și în durerea și groaza chinuitoare pentru viața celor duși, n'au altă scăpare decât nădejdea în Dumnezeu.

La Dumnezeu aleargă sufletele lor înfiorate de griji și toată văpaia acestor suflete se topește în rugăciuni umile către Tatăl. Numai credința în Dumnezeu dă scut și aco-

peremânt în aceste zile de restricte și unora și altora. Iar când sufletul n'are altă scăpare, decât credința aceasta, atunci aceasta crește în proporții uriașe și îi cuprinde ființa întreagă. Și e imposibil, ca din fermentația aceasta sufletească să nu iese și unii și alții mai buni.

Pe urmele războiului deci crește credința și iubirea către Dumnezeu în hotare mai largi și va prinde temelie mai trainică și mai statornică.

În temeiul acestor virtuți fundamentale vor crește și celelalte virtuți creștine, propoveduite de glasul smerit al religiei.

Iar în viața socială războiul, care răstoarnă legi și sfarmă rânduelile omeniești, va aduce mai mult adevăr și mai multă dreptate. În frământările zilelor noastre florile albe ale virtuților acestora în puține poteci le poți afla. Ele sunt ca bulgăru de aur, după care se sbuciumă lumea toată, dar numai unora le este dat să-l afle.

Sguduirea uriașă, care stă să clatine din temelii întreg pământul, trebuie să dea omeniei convingerea, că trăinicia păcii, bunăstarea și mulțămirea popoarelor, numai pe temeiul dreptății poate să dăinuiească. De binefacerile acestea trebuie să se învrednicească mai ales aceia, cari și-au trimis pe câmpul de bătae pe cei mai scumpi ai lor.

Jertfe mari și dureroase, ce le reclamă războiul, sunt o cheazăsie, că trebuie să răsără pe seama popoarelor zile mai bune și o dreptate largă și binefăcătoare.

Sângele bărbaților în floare și lacrimile mamelor și ale copiilor nu vor curge înzadar; prinosul acesta sfânt trebuie să aducă o răsplată binefăcătoare. Și credința aceasta, încrederea în răsplata dreptății lui Dumnezeu, crește tot mai vie în sufletele popoarelor, prinde rădăcini tot mai adânci și dă tuturor energia morală de a înfrunta orice primejdie.

În sufletul masselor crește covârșitoare convingerea, că Dumnezeu este cărmuitorul războaelor și dreptatea Lui nu poate da greș, că Dumnezeu care grijește și de pasările cerului, fără de a cărui știre nu se clatină nici un fir de păr, poartă de grijă tuturor, și celor năpăstuiți, și celor ocrotiți de soarte. Și crește în măsură uriașă virtutea nădejdiei, că sbuciumul și clocotul zilelor acestora în curând se va domoli, pornirea sălbatică a războiului se va potoli și în largul hotarelor se va sălășlui iarăși dorita liniște și pace, care va aduce pe iubii noștri acasă, falnici și biruitori, și prinosul lor de sânge viu și tinăr va înfăptui propovedania lui Isus: «Pe pământ pace și între oameni bunăvoire».

Iată deci, că războiul, care astăzi parecă nesocotește toate principiile religiei creștine, nu omoară religia. Prin războiu religia nu moare, prin războiu religia renaște și învie!

Dușmanii succesului.

— Tineretului nostru. —

IX.

Incă o țigaretă?...

Se zice, că odinioară eră la curtea Franței un obicei ciudat. Fiecărui prinț, în timpul cât ținea educația, i se dă de tovarăș un copil de aceeași etate. Când prințul făcea vre-o greșală ori vre-o ștregărie, care merita pedeapsă, pedeapsa o căpăta în fața lui tovarășul său. În chipul acesta, tinărul prinț, văzând asprimea pedepsei și auzind vaietele triste ale nenorocitului său tovarăș, cădea pe gânduri și-și dă seamă de gravitatea greșelii sale.

Orice ar crede tinerii mei cetitori despre această procedură, eu aflu, că nu eră lipsită de filosofie. Aș vrea să pot încerca această procedură, pentru a face să-și vină la minte câte un fumător abia eșit din scutece, câte unul din acei mari smintiți, cari își închipue, că sunt mai bărbați, dacă fumează ca hornul unei fabrici; cari își iau aiere și-și dau importanță, pându-li-se, că nu mai este nimeni ca dânsii, pentru că pot să sloboadă fum pe gură și chiar pe nas.

În timpul din urmă, când știința începe să se ocupe de toate, chiar și de cele mai vulgare acțiuni ale vieții, unii savanți, mai ales la Americani, au studiat și catalogat și efectele tutunului. Acești savanți au pregătit tablouri, au publicat statistici și au scos la lumina zilei astfel de grozăvii, încât nu ne rabdă inima, să nu comunicăm și noi aci câteva din acele date, pentru că credem în veracitatea lor.

«Efectele primejdiioase ale tutunului — zice Conwell — sunt adânci și sigure, mai ales când e vorba de tineri. Toată vigoarea și valoarea acestora se razimă pe desvoltarea desăvârșită a calităților lor fizice, intelectuale și morale și nimic nu împedecă mai sigur această desvoltare decât întrebuițarea tutunului. Ca toate narcoticele, așa și nicotina are un efect destructiv asupra simțului moral, în special la oamenii tineri».

«Dintre toate obiceiurile rele, imprumutate de neamurile creștine, fumatul, în urma consecințelor sale groaznice, desigur ocupă locul de frunte. Rachiurile sunt singurul agent, a cărui pustiire se pot asemăna cu ale tutunului, dar chestia aceasta mai poate fi încă discutată. După număratoarele observări și un studiu aprofundat asupra chestiei, am ajuns la convingerea, că tutunul este în ziua de azi cel mai mare dușman al neamului omenesc, mai ales în Apus, unde din fericire nu e cunoscută, ori numai foarte puțin, întrebuițarea îndobitocitoare a opiumului. Gustul său plăcut, acțiunea sa înșelătoare, întrebuițarea aproape universală, și urmele durabile și adânci ce le lasă, nu se pot asemăna cu gustul, acțiunea, întrebuițarea și efectele nici unui alt agent din istoria omenirii».

«Întrebuițarea tutunului vatămă inteligența, excită nervii, slăbește aspirațiile nobile, debilitază vigoarea creierului și la tinerii în desvoltare împedecă creșterea corpului și desvoltarea facultăților mentale.

«Fumul atăță setea și gustul de beuturi tari; și se știe că întrebuițarea excesivă a tutunului pricinuește dispepsie nervoasă, boale de inimă, rani în gât, rac la gură, în laringe sau la stomac, catar de nas, nebunie și tâmpenie și subminează temelia virtuții și a forții virile».

«Nimic nu distruge cu mai multă siguranță simțul de onoare, și nu face din copii și din tineri mincinoși și hoți, ca vițitul tutunului. Statisticile unui tribunal de justiție din Statele-Unite dovedesc, că la 700 de condamnați 600 au săvârșit delictul sub influența beuturii și dintre acești 600 au declarat 500, că la exces în beutură au ajuns în urma excesului în tu-

tun. Observările făcute în universitățile americane din Harvard, Yale și Princeton dovedesc într'un mod convingător, că studenții fumători niciodată nu sunt deplin stăpâni pe facultățile lor fizice și intelectuale.

«Am cunoscut un medic celebru, care recomandă în public fumatul, dar trebuie să spun, ca a petrecut, în urma abuzului de tutun, doi ani din viața sa internat într-o casă de sănătate.»

Corneliu Walford, o mare autoritate în această materie, zice: «Eu cred, că tutunul este un excitant cu mult mai seducător decât beuturile alcoolice, pentru că omul se poate lăsa ademenit de el într-o formă mai constantă, fără apariția decadenței. Și în chipul acesta își subminează cu siguranță facultățile mentale. Câtă vreme neamul omenesc nu se va lăsa de slăbiciunea sa pentru beutură și pentru tutun, rasă noastră, din punct de vedere fizic, social și intelectual, va rămâne degradată cum este de prezent.»

Renunțul doctor Willard Parker susține: «Tutunul este ruina școalelor și internatelor noastre: el micșorează spiritul și corpul. Tutunul face în lume mai mult rău decât rumul; ne distruge rasa.»

Profesorul Spencer, care a cercetat 50.000 de școlari, ne asigură, că efectele tutunului sunt «desvoltate prematură, debilitarea nervilor, slăbire mentală, încetarea creșterii și generală degenerație fizică și morală.»

Dr. Stowell, autorul opului *Essentials of health* (lucruri esențiale despre sănătate) zice: «Minciuna pare a fi tovarășul copilului fumător. Tinerii, cari pentru nimic în lume n'ar minți în altă privință, în privința acestui obicei se dedau ușor la minciună.»

Intr-o adunare a celor mai de frunte medici din Filadelfia s'a făcut declarația, că «fumatul e unul dintre relele cele mai rușinoase și mai grave, cari au căzut vreodată asupra capului tineretului unei țări, pentru că tinde direct la slăbirea rasei.»

Dr. Seaver dela colegiul din Yale, una din principalele universități americane, după ce a făcut cu băgare de seamă numeroase observări, afirmă, că «nici un tânăr nu poate să fumeze fără a se expune la primejdii serioase.»

Dr. A. Arthur Reader în opul său *Study and stimulants* zice: «Lucru remarcabil, dintre douăzeci savanți observați de mine numai doi fumau și dintre aceștia unul, profesorul Haxley, a început numai după 40 ani». Apoi continuă: «Încât privește pe tinerii, fumatul le este stricțios ori în ce formă l-ar face. Tutunul le otrăvește sângele, le oprește desvoltarea, le slăbește spiritul și-i face leneși.»

Profesorul I. A. Kellogg ne aduce următoarea dovadă: «Nici un vițiu nu produce efecte care să fie transmise posterității cu siguranță mai mare». Apoi continuă: «Copiii fumătorilor sunt despoiați de moștenirea lor legitimă și înfrâng în viață cu un organism slăbit, cu un sistem nervos predispus la boale, sunt condamnați la o decadență înainte de vreme.»

În ce privește efectul ereditar al fumatului, s'au făcut observări vrednice de luat aminte asupra popoarelor indigene din America. Aceste popoare, Indienii sau Peile-Roșii, erau dăruiiți de natură cu calități foarte frumoase și locuiau într'un continent plăcut și bogat. Toate împrejurările le favorizau desvoltarea, mai ales de când Europeanii le-au adus cu evanghelia și facia civilizațiunii. Totuși acești Indieni n'au făcut nici un progres, ba dimpotrivă, formează o rasă inferioară, tâmpită, risipită aproape în toate republicile americane; se dau cu pasiune beției și vegetează în mizeria, la care sunt condamnați de nepăsarea și lenea lor.

Dar de le vom examina istoria vom vedea, că sunt poporul care fumează mai mult și din timpurile cele mai îndepărtate. Dela ei au învățat Europeanii acest nărav urât, care le seacă energiile și probabil fumatul e cauza decadenței acelor rase nenorocite și nepăsătoare față de progresele civilizației. Ceea ce se întâmplă cu indivizii singuratici, s'a întâmplat cu aceste popoare indigene: abuzul de tutun le-a dus la abuzul de beutură, care constituie mizeria lor cea mai înjositoare. Dimpotrivă, Grecii nu fumau, Romanii cu atât mai puțin, și cei dintâi au fost genii în arte, cei din urmă în legislație.

Înainte de a scoate concluziile, să facem o observare foarte folositoare pentru tinerii. În fața lecțiilor groaznice ale științei, fără îndoială se înfățișează spiritului tinerilor două obiecțiuni. Se poate, că părinții lor, străbunii lor au avut obiceiul fumatului și ei încă fumează din greu; ce să creadă despre dânsii și despre părinții lor acești tineri dedați le un vițiu atât de funest? A doua obiecțiune: dacă urmările acestui vițiu sunt atât de funeste, cum se face de nu se observă la oamenii majo-

reni, dintre cari unii sunt fumători pătimiși de ani îndelungați?

La prima întrebare vom răspunde prin următoarea soluție alui Conwell ce ni se pare foarte dreaptă: «Sunt mii de oameni foarte sănătoși dedați să fumeze. La această obiceiul fumatului a devenit aproape o funcțiune organică, — deși mulți dintre ei se căiesc că au ajuns robii tutunului și se silesc să ferească de aceasta pe urmașii lor. Pentru acești oameni fumatul nu mai e un *act moral*, adevăratul faptă lor din punct de vedere moral nu mai e nici bună, nici rea, pentru că le lipsește cu totul libertatea în urma deprinderii învechite. Cât privește pe tinerii, cărora azi li se dă mai multă lumină asupra acestui subiect, comit o adevărată vină, dacă-i imitează. Știința încă nu studiasse urmările teribile ale tutunului, când părinții noștri au fost tineri și așa ei au putut să se dede la fumat din neștiință. Dar tinerii din timpul nostru, dacă se robesc obiceiului fumatului, având înaintea ochilor lecții atât de serioase, comit o adevărată crimă împotriva sănătății lor, împotriva sănătății familiei lor viitoare și împotriva neamului, care are trebuință de toate energiile lor.»

Scepticismul ce se ascunde în obiecțiunea a două, încă nu ne duce mai departe. Înainte de toate, din faptul, că mulți scapă de invasiunea ciumei, urmează oare că ciurma nu e mortală? Colera și frigurile galbene totdeauna lasă în viață mai mulți oameni, decât omoară; va deduce cineva dintr'asta că colera este o boală *nevino-vată*?

Dar în ce privește fumatul răul e mai mare. Când a trecut colera, cei rămași în viață nu mai păstrează nimic din răutatea ei. Dimpotrivă, tutunul fumat de străbuni a răpit din forțele părinților noștri; cel fumat de părinți a redus pe ale noastre, iar acela pe care-l fumează tinerii de astăzi, va slăbi forțele copiilor de mâine. Oare aceasta nu contribuie la degenararea neamului și la slăbirea patriei?

Dacă ne-am expune acestei primejdii de dragul unei plăceri mari, am mai afla poate, dacă nu scuze, cel puțin oarecari împrejurări ușurătoare pentru vina noastră. Vă întreb însă, poate fi nebulie mai mare, decât să te expui la urmări așa de funeste numai ca să *apari bărbat*, numai pentru plăcerea de a slobozi fum pe gură și pe nas, ori pentru a experimenta un mijloc adormitor potrivit de a omori timpul pe care ar trebui să ne întemeiem viitorul? st.

Răsboiul.

Despre frumoasa învingere asupra trupelor rusești la lacurile mazuariene, atât de ominoase pentru Ruși, ni se comunică următoarele amănunte, stabilite în mod oficial: În lupte neîntrerupte de nouă zile, date la lacurile mazuariene, armata a zecea rusă, compusă din cel puțin unsprezece divizii de infanterie și din mai multe divizii de cavalerie, a fost scoasă din pozițiile ei bine întărite și alungată departe, îndărăt, iar la urmă, învâluită fiind, a fost aproape de tot nimicită. Numai o mică parte din armata rusă s'au putut scăpa cu fuga prin păduri, unde însă a fost urmărită de trupele germane. Perderile Rușilor sunt foarte însemnate. Numărul prizonierilor încă nu e stabilit în mod final, dar la tot cazul e cu mult mai mare decât 60.000. Rușii au mai pierdut apoi 70 de tunuri, 100 de mitralieze și mulțime de care cu muniții. La luptele acestea a fost de față și Impăratul *Wilhelm* al Germaniei. Operațiunile au fost conduse de mareșalul *Hindenburg*.

În Carpați luptele se continuă cu mare înverșunare. Rușii fac mari opintiri pentru a putea opri în loc ofensiva trupelor noastre, dar toate încercările lor sunt zadarnice, căci sunt bătute pe întreaga linie. Cu toate acestea, înaintarea trupelor noastre se face foarte încet, din pricina terenului neprielnic. O parte a trupelor noastre a înaintat însă până la orașul Colomea din Galiția, care după lupte grele de două zile a fost recucerit dela Ruși. Trupele dușmane au făcut mari eforturi, ca se pună mâna de nou pe această localitate, dar atacurile lor au fost respinse în mai multe rânduri. Colomea e acum curățită de Ruși, cari au avut mulți morți și răniți, și ni-au dat peste 2000 de prizonieri,

mai multe mitralieze și două tunuri. În luptele din Carpați peste 4000 de Ruși au căzut în captivitate la noi. Reocuparea orașului galițian Colomea e de mare însemnătate, pentru că trupele noastre ajunse aci pot acum se între în legătură cu trupele noastre din Bucovina, operând în viitor împreună. Probabil că Rușii, strămtorați din toate părțile, se vor retrage acum și din jurul fortăreței *Przemysl*, pe care o țin impresurată de mai multe luni.

În Franța au îndreptat trupele franceze și engleze atacuri vehemente asupra trupelor germane, dar au fost respinse cu mari pierderi. Pe mare au fost de nou scufundate trei vase mari engleze din partea submarinelor germane. Personalul de pe ele a fost în mare parte salvat.

În atențiunea învățătorilor.

După ce învățătorii găsiți apți la asentările din Noemvrie-Decemvrie 1914, propuși dlui ministru spre dispensare, sunt neliniștiți, fiindcă a sosit termenul de prezentare, iar rezoluția ministerială în chestiunea dispensării lor n'a urmat până la data de față, le comunicăm spre orientare următoarele:

Ordinul ministerial Nr. 5208 din 7 Noemvrie 1914 (publicat în Nr. 23 pe 1914 din «Hivatalos Közlöny») spune textual în alineatul ultim: «A mennyiben előfordulna, hogy az előterjesztett följelentési javaslatok a népfölkelésre kötelezettek tényleges szolgálata való bevonulása időpontjáig el nem intéztek, ezen javaslatok elintézéséig az azokba felvett népfölkelésre kötelezettek a népfölkelési tényleges szolgálat alól egyelőre felmentettek tekintendők s így polgári alkalmasságukban a felmentési javaslat elintézéséig megmaradnak».

Deci conform acestui ordin, numiții învățători vor rămâne în posturile lor până la sosirea rezoluției ministeriale, care li se va comunica imediat după primirea ei. Pentru justifi-care, în caz de a fi provocați să se prezenteze, li se eliberează din partea consistorului un «Certificat», care confirmă, că sunt propuși dlui ministru spre dispensare.

Toatădată s'a comunicat și comandelor militare competente consemnarea învățătorilor asentați, ca astfel să se evite eventuale măsuri premature, nepăcute pentru oricine, dar mai ales supărătoare pentru prestigiul învățătorilor.

Din viața școlară.

Din timpurile cele mai vechi și până azi s'a crezut și se crede, că funcția învățătorescă e una dintre cele mai grele. Aceasta e adevărat, mai cu seamă la școlile lipsite de recuzite de învățământ, la școlile unde elevii nu frecventează prelegerile regulat și la acelea, unde salariul învățătoresc nu se solvește regulat.

Sunt multe școli însă, unde nu vin înainte astfel de necazuri și totuși învățătorul e nemulțumit cu soarta sa; chemarea i-se pare grea. La aceste școli învățătorul să caute cu băgare de seamă, nu cumva poartă și el vina la viața chinuită ce o duce?

Eu cred, că aproape fiecare învățător nemulțumit cu viața școlară, cercetându-se, va putea constata la sine multe erori, pe cari de altfel le va putea îndrepta fără mare greutate.

Unul va observa, că purtarea lui în școală nu e destul de amicală și de liniștită cu elevii, o cerință aceasta de mare importanță pentru o creștere folositoare și o instrucțiune activă. Altul nu se prepară în fiecare zi din fiecare obiect de învățământ, ceea ce natural, că nu-i produce o plăcere la predare, ci o indispoziție și abia așteaptă să treacă ora. După câteva săptămâni se îngrozește de materialul predat, pe care observă, că nu-l cunoaște destul de bine, nici el, dar nici elevii.

La altul raportul de iubire dintre el și elevi nu e totdeauna acela de adevărat părinte, ci de multeori învățătorul e prea aspru cu elevii, ba chiar nedrept, pedepsește când e prea iritat și nu ține seamă

de legea reacțiunii naturale, prin ce pierde dragostea elevilor.

Mulți sunt apoi inconsecvenți în acțiunile lor, promit și nu implinesc. Aceștia pierd încrederea elevilor.

D'alăparte e știut, că învățătorul începător aduce cu sine puține cunoștințe din seminar. Dacă pe acestea nu și le va păstra și nu le va înmulți prin studiarea pedagogilor vechi și noi, atunci încurând uită tot ce a adus din seminar, rămâne numai cu înclinările spre lenea și domnie. Viața i-se pare searbădă, fără farmec, devenind din ce în ce mai nemulțumit.

Învățătorul, care vrea să fie mulțumit cu soarta sa, *trebuie să muncească*. Această muncă, ca să aducă rezultate bune, trebuie să se bazeze pe principiile fundamentale pedagogice.

Învățătorul își va da silință deci, ca în școală să fie cât se poate de amical și binevoitor cu elevii, căci purtarea bruscă nu duce la rezultate bune. În fiecare zi va citi, va studia câte ceva, pentru cultivarea sa proprie. Să nu se rușineze a întreba pe colegii mai pricepuți despre lucrurile pe cari nu le înțelege.

Între școală și casă va stabili o legătură intimă. După posibilitate se va îngriji și de starea sănătății elevilor. Va permite acestora o anumită libertate de mișcare. Nici odată să nu pedepsească, dacă e prea iritat!

Să deprindă elevii la spontaneitate, atât în, cât și afară de școală. Pentru răspunsul sincer dat cu bună intențiune elevul să nu fie dojenit, chiar de ar fi rău acel răspuns. Va îngriji de o legătură intimă între singuraticile obiecte de învățământ.

Să va sili, ca intuițiunea să fie în realitate fundamental întregei instrucțiuni. Din unele oare de aritmetică va forma într-o anumită măsură adevărate oare de comereciu.

Va înlesni elevilor, ca să cerceteze minuțios mijloacele de intuițiune. Va vorbi o limbă frumoasă, limpede, ușoară și consecvent va cere aceasta și dela elevi. Va recomanda elevilor citirea de bucați mai mari, mai cu seamă din viața bărbaților binemeritați pentru biserică, școală și neamul nostru.

Pe acestea și alte principii pedagogice bazându-se activitatea învățătorului, chomarea lui nu va mai fi o povară, un chin, ci o distracție, de care nu se va mai putea lipsi în viitor.

Brad, la 1 Februarie 1915.

Mihail Stoia.

Răsboiul și etica creștină.

(b.) Sub titlul: «Este răsboiul îndreptățit din punct de vedere moral?» a apărut o carte interesantă, scrisă de profesorul universitar din Viena *Dr. F. Wilke*. În resumat cartea cuprinde următoarele idei:

Să știe, că amicii pă-ii afirmă mai ales, că răsboiul stă în contradicție cu învățăturile Mântuitorului, și este prin urmare ceva necreștinesc oricare răsboiul, pe care îl combat apoi bazându-se pe cuvintele evanghelice. Acestor afirmări des pronunțate autorul se opune în scrierea sa, accentuând, că nu se găsește în întreaga evanghelie o singură expectoare, care ar condamna răsboiul apriat, ca înconcordabil cu voința lui Dumnezeu, și ar interzice serviciul de arme, ca ceva necreștinesc. Adevărat, că din partea amicilor păcii se face adeseori obiecțiune, că Isus Cristos nu a trebuit să normeze în învățăturile sale o specială opreliște a răsboiului, deoarece postulatul său suprem: *iubirea între oameni* face apriori imposibilă o concordanță a răsboiului cu esențialitatea creștinismului. În acest punct însă, — susține profesorul german, — zice chestiunea uneia dintre cele mai răspândite și desastroase erori cu privire la concepțiunea asupra creștinismului. Căci în evanghelie, dacă vom cerceta cu scrupulositate, nu vom găsi nici o urmă de vre-un postulat, care să ne ceară *iubirea la general a tuturor oamenilor*; ci Isus cere mai întâiu de toate dela credincioșii săi *iubirea deaproapele!* Într'un pildă Samaritanului milostiv explică aceste cuvinte în felul cel mai limpede. *Deaproapele nostru este ori cine, care are lipsă de ajutorul nostru; și iubirea să nu se arate numai în simțire, ci în ajutorul înfăptuit!*

În explicarea acestei teze, dl Wilke spune, că sensul acestui postulat al iubirii s'ar putea traduce astfel referitor la timpul de față: «Nu pe sătuii Englezi i-ar putea înțelege Cristos, și nici pe bogații Francezi, vrednici de iubire, ci pe briații ostași, pe răniți și pe familiile lor, cari ajung în luptă de apărare și au lipsă de ajutorul deaproapele lor.»

Dar, — continuă autorul, — nu a stabilit Isus și iubirea dușmanului? Acest postulat dl Wilke îl explică determinat de timpul în care Cristos l-a ridicat. Era acesta un timp, susține dl Wilke, în care se părea, că sfârșitul lumii e aproape de tot și

de care numai mântuirea prin judecatorul ceresc mai putea scăpa omenirea. Toate bunurile pământesti, toată cinstea persoanei, toată dreptatea pe pământ, păreau fără nici o valoare, deoarece peste noapte toate puteau fi nimicite. Deaceia postulatul iubirii dușmanului s'a putut naște numai în anumite timpuri și împrejurări extraordinare, cari singure pot se explica această cerință creștină.

Postulatele lui Isus Cristos însă, două însăși îndrumarea ce n-o dă Mântuitorul, ne pretind să tindem spre desăvârșire, spre o maturitate etică și spre asemănarea cu Dumnezeu. Conștiința de a fi o faptură a lui Dumnezeu te face să fi bland și generos, să te tragi în sufletul tău și să fi milostiv și iertător față de originea, care nu a avut parte de această binefacere. Și în direcțiunea aceasta nu este vorba numai de o singură acțiune, ci de sentimentul profund, pe care ți-l dictează o inimă adevărată și o directivă fundamentală a voinței, în care s'a sălășluit puterea dumnezeiască a evangheliei!

Având în vedere actualele vremuri prin cari trecem, dacă am lăsa să treacă originea nedreptate peste noi, ar însemna un triumf al răului în lume, având drept urmare înjocarea celor ce suferă pentru dreptate din partea ori-cărui nemernic. Cum și singur Dumnezeu, care este iocana sfântă a dragostei de oameni, după noul testament cunoaște o margine a răbdării față de răcătoșul îndărătnic, pedepsiindu-l, așa și duhul blandetei creștinești trebuie să-și aibă marginea în fața răutății protivnicului cerbicos.

Din personalitatea lui Isus Cristos trebuie să concludem această Mântuitorul nostru nu a fost, cum îl cred mulți, suferitor fără opoziție. El, care a zis acel cuvânt aspru și mândru, că n'a venit să ne aducă pacea, ci *sabia*, — a fost un luptător energic, serios, înfocat și pasionat, care umbra pe căile sale singur, dar nu să temea a da piept cu puternicii lumesti din zilele lui. Isus a vrut, cum spunea, să aprindă un foc pe pământ și pe contrarii lui i-a știut pune în respect. Cu energia le-a rupt fariseilor masea de pe față și a alungat pe vameși și negustori cu mâna proprie din biserică.

Iar în ziua judecării, când i-s'a dat o lovitură în obraz, n'a ținut obrazul să-i fie palmuită și cealaltă parte, ci a cerut satisfacție pentru nedreptatea ce i s'a făcut: „Am vorbit drept, atunci de ce mă bați?”...

Va se zice, singur Mântuitorul ne arată calea adevărată pe care pu'em umbla, ca se înțelegem învătăturile lui asupra dragostei: *A fi gata în gândul tău de nobleță să-l ierți pe dușman nu înseamnă a renunța la individualitatea ta și a te supune resignat răutății și nedreptății!* Iar unde sunt în joc bunuri etice, numai lupta poate fi loșina, și dreptul nostru ni-l putem eluipa cu conștiința împăcată, că nu vom păcătuți față de pilda pe care ne-a dat-o Isus Cristos. Lupta pentru bunuri morale este nu numai etic justificată, ci ea formează chiar un postulat al concepțiunii creștinateții!

NOUTĂȚI.

Prelungirea mandatelor de deputați. În cea mai apropiată seară a camerei ungare, cum se vesteste din Budapesta, guvernul are să înainteze o propunere privitoare la prelungirea mandatelor pe un an întreg sau pe o jumătate de an. În cazul când demobilizarea s'ar face mai de grabă, se vor face îndată alegeri nouă.

În interesul invalizilor. Min'ștrul președinte, contele Ștefan Tisza, a trimis comiților supremi o circulară, unde dispune ca familiile soldaților invalizi și trimiși acasă, să fie ajutate și mai departe. Ordinul ministerial spune, că nu se poate admite, ca prin sistarea ajutorului să se arunce în mizerie cu familie cu tot oamenii aceia, cari au fost schilodiți pe câmpul de război.

Pentru vânători. În unele locuri persoanele, care se ocupă cu vânatoarea, nu observă termenul general de oprire a vânătorului, ci își continuă ocupațiunea sub diverse pretexte, ca de exemplu: lipsa de alimente, daruri binevoitoare, c'aste pentru spitale de răniți. Având în vedere împrejurările pomenite, ministrul de agricultură a dat ordin autorităților, să controleze cu cea mai mare strictețe observarea termenului de oprire pentru vânat, și să pedepsească abuzurile cu toată energia.

Grecia refuzând. Anglia, conform unei stiri din Sofia, a făcut eארși propunere Greciei, să vină în ajutorul egiptizilor din Egipt împotriva turcilor, și să trimită un corp de armată. În schimbul ajutorului Anglia oferă Greciei insula Cipru. Se zice, că guvernul grecesc a refuzat propunerea.

Atentat în Sofia. La un bal mascat din casinoul comunal dela Sofia s'a comis Duminecă noaptea un atentat. O bombă aruncată în sala, unde petreceau fruntașii societății bulgare și corpul diplomatic din capitală a explodat, omorând o persoană și răniind zece inși, dintre cari în zilele următoare au murit 3. Atentatorul n'a putut fi prins.

Ruși în uniformă austro-ungară. S'a întâmplat nu odată, că soldați ruși, și chiar patru întreagi, s'au îmbrăcat în uniforma armatei noastre și au atacat diferite trupe mai mici. Atât la Psemisl, cât și în luptele de acum din Carpați s'au văzut năvălind asupra noastră soldați ruși îmbrăcați în uniformă austro-ungară, pe cari i-am respins și în mare parte i-am făcut prizonieri. Pe temeiul acestor fapte, comanda supremă austro-ungară anunță, că pe viitor astfel de prizonieri, în orice număr ar cădea în mâinile noastre, au să fie imediat împușcați.

† Ioan Ghibu. Înregistrăm cu adânci regrete moartea fostului profesor seminarial și protopresbiter onorar *Ioan Ghibu*, urmată după lungi suferințe și comunicată prin următorul anunț funebru: *Dr. Valer Ghibu* și soția *Ella n. Kormos*, cu adâncă durere aduc la cunoștință tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că prea iubitul lor tată *Ioan Ghibu*, profesor sem. în penz. protopresbiter onorar, în etate de 70 ani a încetat din viață Marți la 16 Februarie la orele 6 seara. Hămășițele pământesti ale defunctului se vor aşeza spre vecinica odihnă Joi la 18 Februarie, orele 2 din zi, în cimitirul gr. or. rom. din Certeș Ojibnească în pace!

Sarah Bernhard amputată. Din Paris vine știrea, că cea mai mare tragediană a zilelor noastre, *Sarah Bernhard*, și-a pierdut piciorul drept, care i a fost amputat. Marea artistă, înaintată bineșor în etate, a căzut anul trecut pe scenă și s'a lovit rău la picior. Rana nu a putut fi vindecată, ci din contră, a devenit tot mai amenințătoare pentru viața artistei. Pentru a o salva, medicii au aflat de bine acum să amputeze piciorul artistei.

Solidaritatea popoarelor latine. Reprezentanții națiunilor de ginea latină au organizat o strălucită festivitate în sala mare a Sorbonei Parisului, unde s'a dat expresiune solidarității popoarelor latine. Au participat la serbare, afară de francezi, numeroși artiști și scriitori din Italia, Spania, România, Portugalia, Belgia, Grecia și Brazilia.

Coroane eterne. Văduva preteasă dna *Laura Aron*, din Laslăul român, în loc de cunună peritoare pe sicriul iubitului său nepot *Ioan Emilian Aron*, fost locotenent în reg. 51 de infanterie și repozat în urma unui morbo contras pe câmpul de luptă din Sârbia, dăruiește 10 cor. la Fondul Andreiu baron de Șeguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor. Pentru prinos, implorând mângăiere celor intristați, exprimă sincere mulțămite, în numele Reuniunii sodalilor rom din Sibiu: Vic. Tordășianu, prez'dent.

Marele duce în Carpați. Ofensiva pornită de armata rusească în Carpați a fost condusă de marele duce *Mihail* fratele cel mai mic al țarului Nicolae și fiul cel mai tinăr al răposatului țar Alexandru II. Numitul mare duce, încheind o căsătorie morganatică cu nevasta divorțată a unui colonel, a trebuit să renunțe la rangul său militar de comandant al unui regiment de cavalerie, precum și la titlul de mare duce, și să se mulțumească cu numele de contele *Briusov* și cu un modest apanaj. Incepându-se războiul în vara anului trecut, contele Briusov s'a făcut eארș marele duce Mihail, — țarul adevărat i-a iertat și i-a încredințat comanda armatei ce avea să opereze în Carpați.

Războiul și emigrarea Războiul european are o însemnată influență asupra emigrării în Statele unite americane. Numărul imigranților a scăzut considerabil. În Iulie, August, Septembrie și Octombrie 1914 au imigrat în America 158 mii de persoane față 535 mii în aceleași luni din 1913. Din Octombrie a. tr. numărul s'a redus și mai mult. Cât timp va dura războiul actual, americanii nu se pot aștepta la o nouă înflorire a imigrării. Se crede însă, că și după războiul se va sfârși, emigrările din Austro-Ungaria și din Germania, dacă nu vor înceta cu desăvârșire, totuși au să scadă foarte mult în comparație cu trecutul, având în vedere că țările acestea vor avea trebuință de multe brate muncitoare, și că pe viitor lucrătorii vor fi bine plătiți și la noi, și în Germania.

Dela spitalul militar. A murit Mercuț *Martin Potor*, glotaș de 40 ani, din comitatul Hunedoarei, și va fi înmormântat astăzi, Vineri, la orele 2 d. n. după ritul greco-oriental. A murit *Simon Iamrich*, infanterist, de 29 ani, din comitatul Nitra și va fi înmormântat astăzi la orele 3 d. n. după ritul romano-catolic, ambii din casa mortuară a spitalului de garnizoaă din loc.

Pierderile dușmanilor. Biroul internațional al Crucii Rosii din Geneva comunică o statistică, din care se învederează jertfele urase de oameni în actualul război. Conform acestei statistice: *Sârbia*, până în 10 Ianuarie 1915 a pierdut 91.000 de soldați, din cari 22.000 morți, 18.500 prinși; ceilalți răniți sau bolnavi. — *Japonia*, până în 21 Noembrie 1914, a suferit pierdere de 55.500 soldați, din aceștia sunt morți 11.500. — *Rusia*, până în 10 Ianuarie 1915, a pierdut 3.423.500 de oameni, dintre cari 734.000 morți, 769.000 prinși, ceilalți bolnavi sau răniți. — *Belgia*, până în 31 Dec. 1914, a pierdut 212.000 de soldați, din aceștia 72.000 morți, 49.500 prizonieri. — *Franta*, până la 31 Dec. 1914, a pierdut 2.115.500 de soldați, din aceștia 464.000 morți, 494.000 prinși, ceilalți răniți sau bolnavi. — *Anglia*, până în 31 Dec. 1914, a pierdut 433.500 de oameni, dintre cari morți sunt 116.500, prinși 82.500. — Dușmanii noștri au suferit astfel următoarele pierderi, până la zilele amintite: 6.609.500 de soldați, între cari morți sunt 1.516.500, prizonieri 1.462.500, și peste 1 ei milioane de răniți și bolnavi.

Bioscopul Apollo din Gasells-hutshaus va reprezenta numa: Vineri în 19 Februarie n. 1915: *Serată detectivă*. Lauri străini, dramă din viața artiștilor în 2 acte. Ultima crimă a lui Larsan, dramă detectivă în 3 acte.

Cărți și reviste.

Cântece religioase poporale și un bun sfat. De prin lume adunate și eארș la lume date, de *Isidor Dopp* Brașov, editura librăriei Ion I. Ciureu, 1915. — Volumul de 128 pagini conține versuri religioase poporale, de origine cărturărească, obișnuite a se cânta la praznice și la alte ocazii însemnate din viața credincioșilor noștri. Fiecare cântec e însoțit de pasajii din evanghelie sau de notițe asupra importanței sărbătorii. Cartea se află de vânzare la Librăria Ath'dicezoană în Sibiu. Prețul 50 de fileri.

Economie.

Stărpirea insectelor stricacioase.

Amăsurat orânduilelor din art. de lege 12 din 1894 despre agricultură și despre poziția de câmp, aducem spre știre tuturor și spre în toamni urmare, că fiecare proprietar de pământ este îndatorat:

1. Să curețe înainte de a da pomii în muguri, dar cel mai târziu până la sfârșitul lui *Martie*, de omidele stricacioase, adică de cuibarele lor și de ouăle de fluturi, toți pomii și tușele din intravilane, din vii, din grădinile de pomi și de verdeturi (zarzavaturi). Omidele, cuibarele și oușle de fluturi, adunate au să se ardă și să se nimicească în mod potrivit, tot astfel se va urma și cu omidele stricacioase, cari se vor ivi mai târziu și cu gândacii de Mai, care se ivesc în masse.

2. Să bage de seamă mereu-mereu la merii și altoii din grădini, din vii, din câmp și livezi și dacă află pe scoarța trunchiului, sau pe ramuri, scame albe lănoase, mai mari, sau mai mici, va să zică astfel de semne, cari arată, că pe pom se găsește așa zisul *păduche de sânge*, despre acest lucru să înștiințeze fără zăbavă magistratul, adică pe mai marii poliției de câmp, ca acesta să poată lua îndată măsurile de stărpire.

3. Să stărpiască toate cuibarele de vespă, ce le va găsi pe teritoriul său.

4. Să facă îndată arătare, dacă pe teritoriul orașului s'au ivit musca columbace, gândacul de rășduri, lăcusta marocană sau italiană, vermele de grâu, muștele de Hessa, rociina și altele.

Ducerea la îndeplinire a acestor orânduile se controlează cu cea mai mare rigoare (strictețe) și bēgându-se de samă, că ele au fost nesocotite, stărpirea acestor insecte se va face din oficiu pe cheltuiela proprietarilor, cari vor mai fi și pedepsiți, în înțelesul §-lui 95 lit. k. al legii amintite, cu sume de bani până la 100 cor. sau cu închisoare corăspunzătoare.

În înțelesul orânduilelor vicecomitelui din 28 Dec. 1906. Nr. 11711/906, proprietarii de pământ se îndatorează să stărpescă fără amănare, dar cel mai târziu până la mijlocul lui *Martie*, omidele, și aceasta pentru cuvântul, că după părerea celor pricepuți, omidele fac stricăciune încă de pe

la sfârșitul lui *Martie* pomilor, și această stricăciune se răspândește atât de repede, încât, numai cu îndepărtarea cuibarelor rămase pe pom, nu se ajunge ținta dorită.

Punem la înima tuturor proprietarilor noștri de pretulindenea acestei orânduile. Sibiu. 17 Faur 1915.

Comitetul central al Reuniunii rom. agrico'e sibiene.

Pant. Lucuța
prez.

Vic Tordășianu
secretar.

Teatru.

(x) *Lucirea mării*, *Mecleuchten*, piza lui Ganghofer, reprezentată Miercuri în 17 Februarie vorbește despre cei doi frați din clasa nobilă: Uoul, cel mai mare, a rămas în proprietatea și posesiunea majoratului de baron; al doilea, cel mai mic și mai ușor la minte, a plecat să-și găsească norocul în largul oceanului, muncind ca om de rând.

După ani de zile frații se revăd. Cel mai mare e isurat. Soția sa, frumoasă și bună ca un copil, este neglijată de soțul său, mereu ocupat de afacerile domeniului întins. Cel mai mic, cu fire rălucă și ademenitoare, în uniforma sa de soldat la marină, este aproape să scoată din minti pe femeia tineră, care începea deodată a se trezi din monotonia vieții. Dar precum *Lucirea mării* fosforoscente aruncă o lumină orbitoare și de scurtă durată, așa și fericirea lor: se s'anga după câteva săptămări inocente. Marinarul părăsește singuraticul castel medieval înainte de a fi prea târziu.

Publicul, — în parte cel puțin, — s'a așteptat ca la sfârșitul actului al patrulea, cu care se termină piesa romancierului dela *München*, să se dezbrace măcar o cartușă din multele arme bine grijite ale baronului moșier. Cu atât mai vărtos, că primele trei acte se păreau a promite un sfârșit sângeros. Ganghofer însă a preferat un desnodământ just și natural.

Rolurile principale, ținute de dozoara *Losa*, beneficianta seriei, și de domnia *Nelson și Wenger*, au captivat și de astă dată atențiunea salei pline. În deosebi dozoara *Losa*, ca *Liz Soara*, a avut prilej să dea dovadă nouă de joie inteligent și vioi.

Sâmbătă, în 20 Februarie, se reprezintă *Maria Stuart*, tragedie în 5 acte de S. Hiller.

Din Turda.

(Urmare).

Din Turda nouă s'a colectat prin dozoarele *Victoria Mesaros* și *Margareta Măndruț* suma de 7 cor. 20 f. 7 cămeși și 1 p. obiele, dela următorii: *Iosif Costin* protopop 2 cor. *Ignat Borza* 4 cor. *Vasilie Rad* 1 cor. *Dumitru Ranga* 20 f. *Nistor Vasile* 1 cămașă, *Chiș Ioan* 1 cămașă, *Copendeau Ioan* 1 cănașă, *Țuțui Simion* 2 cămeși și 1 p. obiele.

Din comuna *Indal* s'a colectat prin dozoarele *Eugenia Mesaros* și *Hortensia Bucur* 23 cămeși, 22 pantaloni de pânză, 13 ștergere și cerceafuri și 7 cor. dela următorii: *Ieana Cismaș* 2 cor. *Marincean Iodrei* 1 cor. *Ioan Bucur* protop. 3 cor. *Marincean Gavril*, *Popa Alexa*, *Popa Luca*, *Rătiu Ioan*, *Hudrea Gheorgha*, *Hudrea Finuca*, *Bușca Ioan*, *Bușca Petru*, *Huiu Ioan*, *Mireea Luca*, *Cădar David*, *Hudrea Ioan*, *Hudrea Ștefan*, *Ilea Nicolae*, *Folecan Gerasim*, *Marincean Nastasie*, *Hudrea Constantin*, *Marincean Ștefan*, *Hudrea Ioan*, *Marincean Vasilie*, *Ilea Vasilie*, *Floreș Alex*, *Ilea Matei*, *Marincean Vasilie*, *Marincean George*, *Popa Alexa*, *Popa George*, *Ilea Ștefan*, *Moldovan Simion*, *Ilea George*, *Ilea Ioan*, *Marincean Gligor Rătiu Vasile*, *Doma Tudor*, *Iuga Vasile*, *Hudrea Vasilie*, *Cădar Ioan*, *Marincean Ioan*, *Cădar Ioan*, *Marincean Matei*, *Marincean Iliu*. N. N.

Din comuna *Bistra* s'a colectat prin părintele *Laurențiu Nicoara* suma de 8 cor. 40 f. dela următorii: *Laurențiu Nicoara* preot gr. cat. 2 cor. *Laurențiu Nicoara* scolar 10 f. *Alexandru Popu* scolar 20 f. *Diniș Istina* 10 f. *Romul Marcu* preot 3 cor. *Nicolae Coroi* *Ponorean* preot 2 cor. *S. Visalom* comerciant 1 cor.

Din comuna *Ghiriș* (*Aranyos-Gyères*) s'a colectat prin dna *Ecaterina Deac*, *Suzana Morariu* lui *Ioan*, și *Ana Soica* suma de 11 cor. 70 f. dela următorii: *Ioan Deac* 2 cor. *Lina Măndruț* 20 f. *Maria Laslo* 20 f. *Maria Timbuș* 20 f. *Ioan Măndruț* 40 f. *Anica Adam* 50 f. *Ana Câmpian* 40 f. *Sofia Moise* 30 f. *Maria Stanciu* 10 f. *Maria Chețian* lui *George* 10 f. *Maria Moise* 20 f. *Ana Adam* 20 f. *Luiza Arna* 10 f. *Maria Vescau* 18 f. *vid. Maria Mirăsan* 10 f. *Maria Mărginean* 10 f. *Suzana Buynar* 10 f. *Maria Nergaș* 10 f. *Suzana Pop* 50 f. *Todora Morar* 20 f. *Mihail Măndruț* 1 cor. *Oros Traian* 50 f. *Ioan Mitrea* 40 f. *Ana Timbuș* 50 f. *Ioan Morariu* l. Isz. 1 cor. *Ana Bogdan* 42 f. *Dumitru Colop* 20 f. *Ana Roman* 40 f. *Ioan Chorean* 40 f. *Ioan Mărășan* 40 f. *Anica Roman* 30 f.

(Va urma.)

Nr. 29/1915 of. ppresb.

1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul din parohia de clasa a II-a Măgoaja, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile, comutat dela prima aparițiune a acestuia în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu postul de capelan sunt jumătate din toate venitele preoțesti diu paroh'e.

Concurenții la acest post au a-și așterne rugățile instruite în înțelesul normelor în vigoare, în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteril și a se prezenta, — pe lângă observarea prescrișelor reglementare — în o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și predica.

Alba-Iulia, 23 Ianuarie 1915.

Oficiul protopresbiteral al t actului greco-oriental Deș în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Nr. 34/1915.

2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Federi, protopresbiteratul Hațegului, se publică pe baza rezoluțiunii consistoriale din 20 Ianuarie a. c. Nr. 314 Bis. concurs din oficiu repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescrișelor reglementare, se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica, respective a celebra Hațeg, la 27 Ianuarie v. 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or al tractului Hațeg.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 35/1915.

2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohiile jos însemnate de clasa a II-a, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Petrila-Brad** cu filiile **Jieși** și **Malea**. Venitele: Jumătate din toate venitele fasonate în coala B.

2. **Petrila lunca din sus** cu filia **Jieși-Popl**. Venitele: Jumătate din toate venitele fasonate în coala B. și jumătate din porțiunea canonică.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu în termenul susindicat, a vând concurenții a se prezenta — pe lângă înconștințarea subsemnatului — în o Duminecă sau sârbătoare la bisericile din aceste comune, spre a cânta și predica.

Hațeg, la 29 Ianuarie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 40/1915.

3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune, pe lângă parohul Ion Frâncu din parohia Cetea (cl. III.) se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela această primă publicare.

Venitele sunt: jumătate din cele fasonate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat a vând concurenții a se prezenta, — pe lângă observarea prescrișelor reglementare — în o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și predica.

Alba-Iulia, 23 Ianuarie 1915.

Oficiul protopresbiteral român ortodox al tractului Alba Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu
protopresbiter.**Concurs.**

Pentru întregirea postului de învățător și cantor dela școala confesională ort. rom. din fr.ia **Netuș** la matra Hendorf Hégen, protopopiatul Sighișorii, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“ pe lângă următoarele emoumente și condițiuni:

1. Salar dela popor 100 cor. solvabil în rate lunare, iar restul de a stat facuvințat sub Nr. 183,115/1913 care se va pune în curgere pe bazi documentelor învățătorului ales, întru-ât din vina învățătorului i se detrage ajutorul de stat, comuna b. s. nu se obligă a îl suplini.

2. Până se va edifica școala și cvartirul corespunzător comuna bis. ti pune la dispoziție locuința veche. La relut de cvartir nu poate face pretensie, pentru curățirea și văruirea locuinței sa'e are a se îngriji alesul.

3. Grădina 1/4 jugăr în natură.

4. Alesul e obligat pe lângă datorițele legale de a instrua elevii ambelor cursuri în toate studiile prescrișe de planul de învățământ, a implini și serviciile cantonale atât în, cât și afară de biserică având a instrui pe elevi și tinerimea adultă în cântările liturgice și funebrele și ai conduce la biserică și la înmormântări și a cânta cu ei răspunsurile la diferitele ceremonii. La caz de împedecare se poate substitui, dar pe spesele proprii. Dintre concurenți celce va dovedi că e capace a instrua cor va fi preferit.

5. Dela concurenți se recere ca să aibă IV cl. medii și să poseadă limba maghiară și diplomă de învățător.

6. Reflectanții au să-și așterne petițiile ajustate amăsurat Regulamentului și adreseate comitetului parohial în termenul fixat P. O. Oficiu protopresbiteral ort. român d'n Sighișoara (Segesvár), având a se prezenta până în alegere înainte cu 8 zile în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a arăta destoinicia în cântare și tipic și a face cunoștință cu poporul.

Netuș, la 18/31 Ianuarie 1915.

Comitetul parohial ort. rom.:

Andrei Moldovan **Ilie Sandru**
paroh, prezidiu com. epitrop I. și notar.

Nr. 76/915 protb. Văzut: 2-3

Dimitriu Moldovan
protopresbiter.**„DRĂGANUL“**reuniunea de păstrare și credit ca insoțire în Sebeșul-mare. **takarék és hitelegylet mint szövetkezet Nagysebesen.****Convocare.**

Membrii «Reuniunii de păstrare și credit ca insoțire «Drăganul», în Sebeșul-mare sunt invitați prin aceasta în sensul statutelor la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Sebeșul-mare, în 28 Februarie n. a. c., respective în caz că nu se vor aduna membrii în număr recerut pentru a putea aduce hotărâri valide, atunci se va ținea în 7 Martie n. a. c. la 2 ore p. m. în localul insoțirii cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii și bilanțul anului de gestiune 1913/1914.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Impărțirea venitului curat net realizat.
4. Absolvarea membrilor din direcțiune și comitetul de supraveghere.
5. Alegerea membrilor în direcțiune și comitetul de supraveghere pe un nou period de 3 ani.
6. Alegerea unui comptabil și a cassarului.
7. Eventuale propuneri.*)

Sebeșul mare, la 14 Februarie 1915.

Direcțiunea.

Notă. Bilanțul s'a publicat în întregime în «Foaia Poporului» din Sibiu, anul 1914 1 Iulie.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu,
se află de vânzare:**ALBUM**

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Archibald, *Impresii de Călătorie*, note de omnăcâjit. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto

Boldor A., *Dare de samă* asupra mișcării literare pedag. din anul șolar 1912/13. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto

Bunea Dr. A., *Ince-care de Istoria Românilor până la anul 1382*. Scriere postumă cu un Portret foarte bine reușit al autorului. Prețul 5 cor. + 20 fil. porto

Caragiale I. L., *Teatru*, opere complete. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto

Cartea Verde, textul tratatului de pace dela București 1913. Prețul cor. 1 50. + 20 fil. porto

Cazaban A., *Intre Femeie și pisică*, romane. Prețul cor. 1 50. + 20 fil. porto

Chirișescu M. I., *Grănicerul*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto

Coșbuc G., *Fire de Iort*, poezii. Ediție nouă cu 100 pagini mai mare decât ediția anterioară. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto

Diamandy G., *Chemarea Codului*, poveste vitejască în 3 acte. Prețul cor. 1 50 + 10 fil. porto

Drăgescu Dr. I., *Pro patria, Povestire despre începutul și menirea neamului românesc*. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto

Dulfu P., *Gruia lui Novac*. Epopee alcătuită din cântecile de vitejie ale poporului român. Cu ilustrațiuni de A. Murnu. Ed. simplă cor. 1 50, ed. de lux cor. 2 50. + 20 fil. porto

Eroii Noștri, pagini alese din istoria neamului. 3 broșuri à 30 bani. Broșura I conține: Răsboaiile între Români și Daci. Broșura II conține: Dacia sub Traian. Broșura III conține: Muntenia și Moldova, fătălele lupte cu Ungurii. Broșurile acestea sunt scrise pe înțelesul poporului. Porto 10 fil.

Farago Elena, *Din taina vechilor Răspântii*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto

Filipescu N., *Discursuri politice*, publicate de N. Pandelea. Vol I. 1888-1901. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto

Flaubert G., *Salambo*, roman. Tradus de Ludovic Dauș. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto

Galaction G., *Biserica din Răzoare*, romane și schițe. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto

Ghica Ioan, *Pământul și Omul*, ilustrat. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto

Goethe, *Faust*, tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun. Prețul 1 coroană + 10 fil. porto

Hamat Alexiu, *Nova lege militară*. Extras din lege și tălcuirea ei. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto

Herz A. de, *Bunicul*, comedie în 3 acte. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto

Hodoș E., *Frumoasa din Nor*, și alte poezii. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto

Hodoș Z., *Masă ieftină*, gătitura mâncărilor de dulce și de post. Rețete de Bucate simple și bune. Prețul cor. 1 20. + 10 fil. porto

Horia-Petra-Petrescu, *Văduvoara* și alte sase monoloage pentru bărbați și dame tinere. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto

În Teava lui Vlaicu, Prinos pomenirii lui Aurel Vlaicu. Prețul 80 fil. + 5 fil. porto

Ionescu Sisești G., *Călător*. Prețul cor. 1 50. + 10 fil. porto

Iorga N., *Note de Drum*. Prețul cor. 1 25 + 10 fil. porto

Iorga N., *Istoria Statelor Balcanice în epoca modernă*, Lecții tinute la Universitatea din București. Prețul cor. 3 50 + 30 fil. porto

Irimescu Cădești I., *Pe durmurile Cadrițului*, impresii și note. Prețul cor. 1 50 + 10 fil. porto

Katargiu B., *Discursuri Parlamentare 1859-1862*. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Lazar Stefan, *Floarea Betulei*, roman din epoca Asiro-Babiloniană. Traducere autorizată de Alexandru Ciura. Prețul cor. 1 80. + 10 fil. porto.

Locea Hiralamb G., *Dincolo, Din Dunăre în Balcani*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Legea pentru Curtea de Casațiune și de Justiție. Prețul 2 cor. + 30 fil. porto.

Locusteanu P., *Suntem Nebuni*, schițe umoristice. Prețul cor. 1 50. + 10 fil. porto

Lovinescu E., *Aripa morței*, roman. Prețul cor. 1 80 + 10 fil. porto.

Lupaș Dr. I., *Șagura și Eșvös*, conferință ținută în sala festivă a gimnaziului din Brașov la 6 Decembrie 1913 și la „Asociațiunea“ din Sibiu la 8 Decembrie 1913. Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.

Minulescu I., *De vorbă cu mine însuși*, poezii, cu des mnuri de Iser. Prețul 3 cor. + 10 fil. porto

Moldovan S., *Ardealul II*, Tănturiile de pe Murăș. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto

Mureșanu Iacob, 1812-1887 *Album Comemorativ*. Prețul cor. 3 50 + 20 fil. porto.

Murnu G., *Istoria Românilor din Pind Vlahia mare 980-1259*, studiu istoric după izvoarele Bizantine. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Pătrășcanu D. D., *Timotei Mucenicul*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Pălat I., *Eternități de o clipă*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Popescu General Al. Candiano, *Risboiul Neamului* șsalutul și luarea Griviței. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.

Pușcariu Ioan cavaler de, *Noțițe despre întâmplările contemporane*. Broșată cor. 3, legată cor. 3 50 + 20 fil. porto

Pușcariu Dr. I., Ioan de Preda, Dr. L. Borcea, Dr. I. Lupaș, Dr. Ioan Mateiu și Dr. S. Dragomir, *Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc*. Prețul 4 cor. + 30 fil. porto.

Rădulescu-Nger N., *Orfanii Neamului*, Roman Naționalist. Prețul 4 cor. + 20 fil. porto.

Sadoveanu M., *Privești Dobrogene*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Schiopul I. L., *Chestiunea polonă*. Rolul cooperativelor în lupta de conservare națională a Polonilor din Germania cu o hartă explicativă. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Sergent St. G., *Amintirile mele din Războiul pentru Independență*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Simionescu-Râmniceanu M., *Propilee Artistice*, articole Teoretice și Dări de seamă. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Stanca Dr. S., *Pocăiții*, Studiu pentru com. baterea sectei pocăiților. Prețul 4 cor. + 20 fil. porto.

Stoica G., *Alte vremuri*, schițe și povestiri. Al 3-lea volum din Biblioteca Scriitorilor dela noi care apare sub aspicile „Asociațiunii“. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Suciu Em., *Țiganul la vânător*, comedie originală în două acte și *Arde în țigănie*, în versuri. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto

Theodorian Caton, *Povestea unei Odăi*, romane. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Virgiliu, *Encida*, tradusă în proză de N. Pandelea. Prețul cor. 2 50 + 20 fil. porto.

Vitejiile lui Mihai-Vodă, documente publicite de Nerve Hodoș. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Vlahuță A., *Dreptate*, romane. Ediția I-ă a acestei cărți s'a trecut în decurs de vreo câteva zile toate și a eșit deja ediția II-a în 5-6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.